

Sygn. akt X GC 535/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach , Wydział X Gospodarczy

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSO Leszek Guza

protokolant Rafał Gwarek

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2020 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. R. i T. M.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1) oddala powództwo;

2) zasądza od powodów J. R. i T. M. solidarnie na rzecz pozwanej (...) S.A. w W. kwotę 5 417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Leszek Guza

sygn. akt X GC 535/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 2 lipca 2020 r.

Powodowie J. R. i T. M. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 192 029 , 10 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 9 marca 2019 r. i kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazali, że na skutek kolizji, której sprawca był ubezpieczony u pozwanego, utracili możliwość generowania przychodów za pomocą uszkodzonego pojazdu.

na dochodzona kwotę składały się utracone przez powodów korzyści które mogliby osiągnąć w okresie od sierpnia 2017 r. do stycznia 2018 r.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Pozwana zaprzeczyła twierdzeniom powodów o utracie korzyści w dochodzonej kwocie, istnieniu adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy roszczeniem powodów z zdarzeniem wskazanym w pozwie, niemożności wynajęcia innego pojazdu w miejsce uszkodzonego, niemożności świadczenia usług innym pojazdem, ponoszeniu przez pozwanego winy w zakresie zwłoki w likwidacji szkody i minimalizowaniu szkody przez powodów.

Sąd ustalił:

W dniu 25 stycznia 2016 r. powodowie zawarli z (...) S.A. we W. umowę leasingu operacyjnego (...).

Z tego tytułu przekazywali na rzecz leasingodawcy co miesiąc kwotę około 1 432 Euro.

(dowód - umowa k. 110-114, potwierdzenia transakcji, obliczenia k. 115-126, zeznania powodów - nagranie z dnia 18 czerwca 2020 r.)

Powodowie ponosili koszty związane z zatrudnieniem pracowników.

(dowód - zestawienia k. 127-136, zeznania powodów - nagranie z dnia 18 czerwca 2020 r.)

W okresie od maja 2017 r. do końca lipca 2017 r. powodowie realizowali zlecenia transportowe dla firmy (...) w W..

(dowód - faktury k. 51-109, zeznania powodów - nagranie z dnia 18 czerwca 2020 r.)

W dniu 11 sierpnia 2017r. kierujący pojazdem A. nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu powodowi T. M. kierującemu pojazdem ciężarowym V. Nr rej. (...) z przyczepą nr rej. (...).

Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie OC posiadacza pojazdu mechanicznego u pozwanego.

Pozwany uznał swa odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenie OC posiadacza pojazdu mechanicznego za skutki zdarzenia.

Pozwana przeprowadziła postępowanie likwidacyjne.

W dniu 17 stycznia 2018 r. (...) Spółka z o.o. we W. wystawiła powodom fakturę za naprawę pojazdu.

(dowód - notatka k. 31, oświadczenie k. 32-37, pismo k. 38, potwierdzenie przyznania odszkodowania k. 39, faktura k. 40-42, pismo i dowód przelewu k. 43-45, oświadczenie o okolicznościach kolizji k. 200-201, ksero wyroku k. 205, pisma k. 206-210, kalkulacja k. 212-216, akta szkodowe - płyta k. 216a, pisma k. 236-254, zeznania powodów - nagranie z dnia 18 czerwca 2020 r.)

Powodowie w okresie objętym sporem dysponowali trzema zestawami wykonującymi zlecenia transportowe, z tym, że jedynie zestaw uszkodzony na skutek wskazanego wyżej zdarzenia mógł realizować zlecenia zagraniczne.

(dowód - oświadczenie k. 46, wykaz środków trwałych k. 47, zeznania powodów - nagranie z dnia 18 czerwca 2020 r.)

Powodowie zwrócili się do firmy (...) z zapytaniem o możliwość wynajęcia zestawu o parametrach zbliżonych do uszkodzonego i uzyskali odpowiedź, że firma ta nie posiada takiego zestawu, który mogłaby wynająć.

(dowód - pismo k. 48, zeznania powodów - nagranie z dnia 18 czerwca 2020 r.)

Powodowie zwrócili się do firmy (...) z zapytaniem o możliwość wynajęcia zestawu o parametrach zbliżonych do uszkodzonego i uzyskali odpowiedź, że firma ta nie posiada takiego zestawu, który mogłaby wynająć.

(dowód - pismo k. 49, zeznania powodów - nagranie z dnia 18 czerwca 2020 r.)

W dniu 20 lutego 2019 r. powodowie zażądali od pozwanej zapłaty dochodzonego w niniejszej sprawie odszkodowania.

(dowód - pismo k. 137-139, zeznania powodów - nagranie z dnia 18 czerwca 2020 r.)

Pismem z dnia 2 września 2019 r. pracownik firmy (...) w W. wskazał, że firma ta prowadziła stałą współpracę z powodami do sierpnia 2017 r. kiedy to powodowie poinformowali, iż pojazd którym realizowali zlecenia uległ kolizji. Dlatego wstrzymano przekazywanie zleceń transportowych do chwili naprawy pojazdu . Po jego naprawie dalej zlecenia były przekazywane.

(dowód - pismo k. 50)

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd w oparciu o wskazane wyżej dokumenty i zeznania przesłuchanych powodów.

Złożone dokumenty ocenił Sąd jako wiarygodne.

Oceniając zeznania powodów uznał Sąd, że w zasadniczej części zeznania te zasługują na wiarę. Sąd nie dał wiary jedynie powodowi J. R., który zeznał, że był w 3-4 firmach celem rozpoznania możliwości wynajmu pojazdu zastępczego. Zeznania te były sprzeczne z zeznaniami drugiego powoda a ponadto nie znajdowały oparcia w materiale dowodowym, z którego wynikało, że takie rozpoznanie przeprowadzono tylko w dwóch firmach.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka P. C., z braku wskazania przez strony adresu tego świadka.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka J. P. uznając, że okoliczności na które miałby zeznawać świadek nie mają istotnego znaczenia dla sprawy lub zostały już wykazane zgodnie z twierdzeniami wnioskującej strony. Odpowiedzialność świadka za zdarzenie drogowe została stwierdzona wyrokiem karnym i co istotniejsze nie była przez pozwanego kwestionowana w postępowaniu likwidacyjnym.

Sąd oddalił wnioski pozwanego o zwrócenie się do różnych instytucji o nadesłanie dokumentów i informacji uznając, że w zakresie w jakim ciężar dowodu spoczywał na pozwanym, winien on wcześniej wykazać, że samodzielnie nie potrafi zgromadzić potrzebnego materiału dowodowego. Dopiero w takiej sytuacji może przerzucić na Sąd ciężar gromadzenia materiału dowodowego celem wykazania swoich twierdzeń.

Sąd oddalił wnioski pozwanego o zobowiązanie powodów do złożenia dokumentów oraz wnioski pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego uznając, że wnioski te wykraczają poza okoliczności co do których ciężar dowodu spoczywał na stronie pozwanej.

W sytuacji gdy wniosków tych nie wspierała strona powodowa dopuszczenie tych dowodów było zbędne.

Sąd zważył :

Powodowie dochodzili zapłaty kwoty 192 029 , 10 zł tytułem odszkodowania za szkody poniesione na skutek uszkodzenie należącego do nich pojazdu w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 11 sierpnia 2017 r.

Co istotne i wymaga szczególnego podkreślenia, na dochodzona kwotę składały się wyłącznie utracone korzyści w okresie od sierpnia 2017 r. do stycznia 2018 r.

Podstawę prawną roszczenia stanowił przepis art. 822 § 1 k.c., który stwarza po stronie ubezpieczyciela obowiązek zapłacenia określonego w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej odszkodowania za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, wobec której odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie z § 2 wymienionego przepisu, umowa obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w niej zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Przesłankami powstania odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela są zatem: zaistnienie zdarzenia, z którym umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wiąże odpowiedzialność odszkodowawczą ubezpieczającego lub ubezpieczonego (tj. zdarzenie ubezpieczeniowe), szkoda oraz adekwatny związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy szkodą a przedmiotowym zdarzeniem.

Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych precyzuje, że umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, obejmuje również szkody wyrządzone umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność (art. 9 ust. 1 i 2

ustawy). Umowa ubezpieczenia obejmuje przy tym szkody, które są następstwem zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (art. 9a ustawy). Zgodnie z art. 34 powołanej ustawy, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Odpowiedzialność pozwanej, wynikająca z ubezpieczenia OC wykupionego przez sprawcę u pozwanej, nie była między stronami sporna.

Pozwana kwestionowała natomiast fakt utracenia przez powodów korzyści we wskazanym okresie oraz sposób wyliczenia i wysokości tych korzyści.

Pozwana podważała istnienie związku przyczynowego między zdarzeniem a utraceniem korzyści przez powodów, wskazywała na możliwość wynajęcia innego pojazdu i naczepy oraz wskazała na brak swej winy w zwłoce powstałej przy likwidacji szkody.

Te zarzuty pozwanej przynajmniej w części były uzasadnione.

Przede wszystkim przypomnieć należy, że dochodząc wyrównania szkody musieli powodowie wskazać i wykazać zaistnienie zdarzenia powodującego szkodę, fakt i wysokość poniesionej szkody i związek przyczynowy między tymi okolicznościami.

Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał w całości na stronie powodowej (art. 6 k.c.), co stało u podstaw tego, że Sąd oddalił większość wniosków dowodowych pozwanej dotyczących tych okoliczności.

Powodowie nie sprostali wskazanemu obowiązkowi.

Na wstępie przypomnieć trzeba, że zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. § 2 tego przepisu stanowi zaś, że w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

W tym zakresie wskazać należy, że w okolicznościach niniejszej sprawy zasadnie podnosiła pozwana, iż zaoferowany przez powodów materiał dowodowy nie pozwalał na ustalenie, iż wykazali oni, że w okresie objętym pozwem utracili korzyści w dochodzonej należności.

W tym miejscu przypomnieć należy, że wysoce prawdopodobna, granicząca z pewnością, hipotetyczna sekwencja zdarzeń, jest nieodzowna w związku z ustaleniem wystąpienia uszczerbku w postaci utraconych korzyści (*lucrum cessans*). Hipoteza ta pozwala oddzielić szkodę w postaci *lucrum cessans*, podlegającą indemnizacji (art. 361 § 2 k.c.), od tzw. utraconej szansy uzyskania korzyści, która nie jest objęta *de lege lata* obowiązkiem odszkodowawczym. Z tego względu choć ustalenie szkody w postaci utraconych korzyści ma charakter hipotetyczny, to jednak szkoda taka musi być przez poszkodowanego wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, że uzasadnia w świetle doświadczenia życiowego przyjęcie, że utrata korzyści rzeczywiście nastąpiła.

Wysokość kwoty stanowiącej kompensatę za poniesioną szkodę uzależniona jest od wielkości poniesionego uszczerbku. Uszczerbek wyznaczony zostaje w wyniku różnicy powstałej między rzeczywistym stanem dóbr poszkodowanego a stanem hipotetycznym, który by istniał, gdyby do owego zdarzenia nie doszło (I ACa 132/19, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, LEX nr 2864787 - wyrok z dnia 28 listopada 2019 r.).

W tym zakresie za niewystarczające należy więc uznać złożenie przez powodów jedynie oświadczenia pracownika firmy (...) z dnia 2 września 2019 r.

Oświadczenie to wskazuje bowiem jedynie na to, że firma (...) zlecała wcześniej powodom usługi transportowe i w ocenie osoby podpisującej oświadczenie robiłaby to nadal w okresie objętym sporem.

Oświadczenie to - dotyczące przecież okresu przeszłego - nie wskazuje natomiast jakie konkretnie zlecenia były możliwe do udzielenia powodom we wskazanym czasie. Ten zaś fakt powinien być możliwy obecnie do ustalenia. Jest przecież możliwe ustalenie czy i jakie zlecenia w tym czasie zostały udzielone innym podmiotom w miejsce powodów.

Istotniejszą okolicznością jest jednak to, że nawet przy założeniu, iż w omawianym okresie udzielonoby powodom zleceń w zakresie wskazanym w pozwie, powodowie nie wykazali wysokości utraconych korzyści.

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że roszczeniem pozwu objęto jedynie utracone korzyści. Jedynie to było przedmiotem rozpoznania.

Powodowie poprzestali zaś na próbie wykazania utraconych przychodów co nie jest równoznaczne z utraconym dochodem.

Szkodą majątkową w rozumieniu prawa cywilnego jest powstała wbrew woli poszkodowanego różnica między obecnym jego stanem majątkowym a tym stanem, jaki zaistniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Tak rozumiana szkoda będzie polegać zwykle na zmniejszeniu aktywów bądź zwiększeniu pasywów (I ACa 369/19, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, LEX nr 2785758 - wyrok z dnia 4 lutego 2020 r.)

Szkodą w takim rozumieniu jest więc utracony przez powodów dochód (mniejsza strata na działalności gospodarczej) a nie przychód jaki mogliby uzyskać.

Kwota wskazana przez powodów nie uwzględnia zaś nakładów koniecznych dla wykonania zleceń.

Nie pozwala to na ocenę wysokości utraconych korzyści.

Przypomnieć trzeba, że w tym zakresie powodowie nie tylko, że nie zgłosili wniosku o dowód z opinii biegłego, to sprzeciwili się takiemu wnioskowi pozwanej.

Niezależnie od tego wskazać trzeba, że powodowie nie wykazali aby dopełnili swego obowiązku minimalizowania szkody.

Przypomnieć trzeba, że zgodnie z art. 826 § 1 k.c. w razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.

Przepis § 3 stanowi zaś, że jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w § 1, ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

Zgodnie natomiast z § 5 omawianego przepisu w razie ubezpieczenia na cudzy rachunek przepisy paragrafów poprzedzających stosuje się również do ubezpieczonego.

W niniejszej sprawie powodowie nie wyjaśnili w przekonujący sposób dlaczego nie dokonali likwidacji szkody z posiadanego ubezpieczenia AC.

Bez wątplenia znacznie skróciłoby to okres likwidacji szkody, a nie byłoby uciążliwe dla powodów w stopniu mającym znaczenie dla oceny ich zachowania.

Niezależnie od tego powodowie nie wykazali aby podjęli wszelkie dostępne środki celem wynajęcia innego pojazdu w miejsce uszkodzonego lub ewentualnie aby podjęli próbę podzlecenia usług innemu podmiotowi.

Z zeznań powoda M. i złożonych dokumentów wynika, że działania w pierwszym ze wskazanych zakresów ograniczyli do dwóch prób wynajęcia pojazdu a w drugim z góry założyli nieopłacalność takiej operacji.

W tej sytuacji nie można ocenić czy i w jakim zakresie istniała możliwość zmniejszenia szkody.

Wszystkie te okoliczności nakazują więc uznać, że nie dopełnili powodowie swego obowiązku minimalizowania szkody.

Biorąc pod uwagę wskazane okoliczności i mając na względzie, że powodowie nie udowodnili ani faktu poniesienia szkody pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem za którego skutki pozwana ponosiła odpowiedzialność, ani wysokości poniesionej szkody powództwo oddalono.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. zasadzając na rzecz strony pozwanej, jako wygrywającej spór zwrot całości poniesionych kosztów. Na zasądzone na rzecz strony pozwanej koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego (5 400 zł) i opłata od pełnomocnictwa (17 zł).

Sędzia Leszek Guza